

دانشگاه علوم پزشکی آجا

ارائه مدل و ارزیابی ساختار سازمان‌های بهداشت و درمان نظامی در نبرد ناهمپراز

مهدی ابراهیم‌نیا، علی فرزانه، عباس عبادی، شهرام توفیقی

مقدمه: نبرد ناهمپراز (نامتقارن) را باید جدیدترین راهبردهای جنگی در دوران کنونی دانست. در جنگ ناهمپراز بدلیل پیچیدگی‌های محیطی، طراحی و سازماندهی متناسب ساختارهای سازمانی از ابزارهای مهم تحقق اهداف و اجرای استراتژی سازمان‌های درگیر بویژه مجموعه‌های بهداشت و درمان محسوب می‌شود.

هدف: اهداف این مطالعه شناسایی رابطه ویژگی‌های جنگ ناهمپراز با ابعاد ساختارکلان سیستم بهداشتی درمانی نظامی، ارائه الگوی ساختار سازمانی بر اساس ویژگی‌های نبرد ناهمپراز و نیز مقایسه ابعاد ساختاری مدل‌های پیشنهادی بدست آمده با ویژگی‌های تهدیدات ناهمپراز بود.

مواد و روش‌ها: مطالعه یک پژوهش توصیفی با رویکرد کیفی است که در سال ۱۳۸۹ انجام گرفت. بخش کیفی با روش پیمایشی و با مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته با ۱۴ نفر از خبرگان و مدیران عالی بهداشت و درمان سازمان‌های نظامی انجام و با روش تحلیل محتوای کیفی مورد ارزیابی قرار گرفت. در بخش کمی، مطالعه توصیفی مقطعی در جامعه مدیران ارشد حوزه بهداشت و درمان (با حجم نمونه ۷۳ نفر) در یکی از نیروهای مسلح با نمونه‌گیری هدفدار و سهمیه‌ای (اختیاری) انجام گرفت. گردآوری داده‌ها با پرسشنامه بسته (محقق ساخته) روا و پایا انجام و نتایج با استفاده از نرم افزار SPSS. ver17 تجزیه و تحلیل شد.

نتایج: در بخش مطالعه کیفی چهار مدل ساختاری پیشنهادی استخراج شد. و در بخش کمی ویژگی‌های اصلی ساختار درنبرد ناهمپراز شامل انعطاف پذیری در زمان بحران، سرعت و دقت عمل در هنگام تهدیدات، مناسب بودن سرعت تصمیم‌گیری رده‌های سازمانی و تناسب کلی ساختار در مقابله با تهدیدات ناهمپراز ویژگی‌هایی بودند که در بین مدل‌های ساختاری ارائه شده مورد مقایسه قرار گرفتند.

کلید واژه: نبرد ناهمپراز، ساختار، سازمان بهداشت و درمان، نظامی